

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:	106.K.702.795/2024/13.
Az I. rendű felperes:	E.ON Energiamegoldások Kft. (1134 Budapest, Váci út 17.)
Az I. rendű felperes képviselője:	SzecsKay Ügyvédi Iroda – eljáró ügyvéd: dr. Wellmann György ügyvéd és dr. Szabó Emil ügyvéd (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 16-17.)
A II. rendű felperes:	E2 Hungary Energiakereskedelmi és Szolgáltató Zrt. (1117 Budapest, Dombóvári út 26.)
A II. rendű felperes képviselője:	Süvöltős Ügyvédi Iroda – eljáró ügyvéd: dr. Süvöltős András Mihály ügyvéd (1118 Budapest, Zólyomi út 19.)
Az alperes:	Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője:	dr. Kenessey Réka kamarai jogtanácsos és dr. Virágh Norbert kamarai jogtanácsos
Az alperesi érdekelt:	Budapest Vásárcsarnokai Kft. (1117 Budapest, Kőrösy József utca 7-9.)
Az alperesi érdekelt képviselője:	dr. Molnár Judit Ügyvédi Iroda – eljáró ügyvéd: dr. Molnár Judit Mária ügyvéd (1055 Budapest, Balaton utca 25. IV. emelet 4.)
A per tárgya:	közbeszerzési ügyben hozott D.293/8/2024. számú végzés és D.293/16/2024. számú határozat jogszerűsége

Í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék az alperes D.293/8/2024. számú végzését és D.293/16/2024. számú határozatát megsemmisíti és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint, a II. rendű felperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint perköltséget.

A 30.000 (harmincezer) forint eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (a továbbiakban: KEF) 2021. március 22-én a felperesekkel, valamint további három energiakereskedővel keretmegállapodást kötött a 2021. április 2. - 2024. január 31. napja közötti időszakra földgáz energia beszerzés tárgyban a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V.25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) hatálya alatt a

közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 105. § (2) bekezdés c) pontja szerint. Az alperesi érdekelt 2022. május 31-én bejelentette önkéntes csatlakozását a központosított közbeszerzési rendszerhez és ajánlatkérőként 2022. június 28-án megindította a keretmegállapodásos eljárás második részét. Az eljárásban a felperesek és a keretmegállapodás másik három kereskedője ajánlatot tett, az ajánlatok azonban hiányosan kerültek feltöltésre. Az alperesi érdekelt – a Kbt. 105. § (6) bekezdésének alkalmazását követően – két ajánlattevő (köztük az I. rendű felperes) részére küldött hiánypótlási eljárás eredménytelensége miatt a 2022. július 8-i összegezésben az eljárást - a Kbt. 75. § (1) bekezdés b) pontja alapján - eredménytelennek nyilvánította. A 2022. július 8-án megindított új eljárás a 2022. július 28-i összegezés alapján szintén nem vezetett szerződéskötéshez, mert három kereskedő (köztük az I. és a II. rendű felperes) ajánlata – a hiánypótlás nem teljesítése miatt, a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján – érvénytelen volt; az eljárás nyertese a kérelmére lefolytatott előzetes vitarendezési eljárásban nem teljesítette a hiánypótlási felhívást; és az emiatt módosított 2022. augusztus 4-ei összegezés szerint nyertes ajánlattevő – a Kbt. 131. § (9) bekezdése szerinti körülmény fennállására hivatkozva – nem kötött szerződést.

[2] Az alperesi érdekelt 2022. augusztus 10-én jogorvoslati kérelmet nyújtott be az alpereshez a hiányos ajánlatot előterjesztő négy, keretmegállapodásban részes kereskedő (a továbbiakban együttesen: kérelmezettek) ellen. Hivatkozása szerint a kérelmezettek ugyanazon módszert alkalmazva hiányosan nyújtották be ajánlatukat és a hiánypótlási nyilatkozataikat, csak formálisan tettek eleget a Kbt. 104. § (3) bekezdésében rögzített ajánlattételi kötelezettségüknek, ténylegesen azonban nem teljesítették azt. Az alperes 2022. szeptember 16. napján tartott tárgyalásán az alperesi érdekelt új kérelmi elemet terjesztett elő, mely szerint a hivatkozott tételes normasértés mellett ugyanazon jogsértő magatartások alapján megállapítható a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti verseny tisztasága alapelvének sérelme is a kérelmezettek tisztességtelen piaci magatartására tekintettel, mely a színlelt ajánlattétel formájában valósult meg.

[3] Az alperes a 2022. október 14. napján kelt D.295/41/2022. számú határozatában megállapította, hogy a kérelmezettek – köztük az I. és II. rendű felperesek – megsértették a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdéseit, melyre tekintettel külön-külön 1 000 000 forint bírságot szabott ki a terhükre. Indokolása szerint a kérelmezettek tényállásbeli magatartása formálisan megfelelt a Kbt. 104. § (3) bekezdése második mondatában szereplő ajánlattételi kötelezettség teljesítésének, ugyanakkor a magatartásuk a látszólagos ajánlattétel következményeként a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti verseny tisztasága alapelvének és a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti jóhiszeműség és tisztesség céljával ellentétes magatartás sérelmét valósította meg.

A Fővárosi Törvényszék 103.K.704.051/2022/22. számú ítélete és a Kúria Kfv.V.37.745/2023/14. számú ítélete

[4] A Fővárosi Törvényszék 2023. október 4-én meghozott 103.K.704.051/2022/22. számú ítéletében az alperes D.295/41/2022. számú határozatát a felperesekre vonatkozó részében megsemmisítette és az alperest a megsemmisített részben új eljárásra kötelezte. Indokolásában rögzítette, hogy az alperesi érdekelt írásban előterjesztett kérelme egy, a Kbt. előírásainak teljes egészében megfelelő kérelmi elemet tartalmazott a Kbt. 104. § (3) bekezdésének megállapítására irányulóan, ezen túlmenően, az alapelvi jogsértés sui generis megállapítása iránt többlettényállási elemként értékelhető magatartás bemutatása és az alapelvi jogsértés megállapítása iránti kifejezett indítvány előterjesztése lett volna szükséges, amely egy második kérelmi elemnek minősült volna. Alapelvi jogsértésre irányuló kérelmi elem az írásbeli jogorvoslati kérelemben sem formailag, sem tartalmában nem volt azonosítható. A tárgyaláson a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti verseny tisztasága alapelv sérelmének

megnevezése, a jogsértő magatartás és az alapelvi jogsértés közötti ok-okozati összefüggés levezetése a Kbt. 104. § (3) bekezdésében foglalt ajánlattételi kötelezettségen túlmutató jogsértésre vonatkozott. Az alperesnek észlelnie kellett volna, hogy az alperesi érdekelt ezen nyilatkozata az eredeti kérelem kereteit meghaladta, ennek megfelelően kellett volna a Kbt. és Ákr. vonatkozó rendelkezéseit alkalmaznia, és megvizsgálnia, hogy az újonnan előterjesztett kérelmi elem érdemben elbírálnak-e, azonban az alperes ezen vizsgálatot elmulasztotta. Ha az alperes az eljárás alatt a kérelmezői állásponttól eltérően kívánja minősíteni a sérelmezett magatartást, ez már a kérelemtől független másik jogsértés megállapítását eredményezi, amelyre a Kbt. kifejezetten a 158. § szerinti ún. hivatalbóli kiterjesztés eljárásrendje szerint ad lehetőséget, melyről alakszerű döntést, végzést kell hoznia a kérelmezett eljárási alapjogai (védekezéshez való joga) biztosítása érdekében. Az alperes elmulasztotta tájékoztatni a felpereseket arról, hogy a vizsgálata a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdéseiben foglalt alapelvek betartására is kiterjed, mellyel korlátozta a felperesek Kbt. 160. §-ában foglalt nyilatkozattételhez és észrevételezéshez való jogát, amely az ügy érdemére kiható eljárásjogi szabálysértés. A megismételt eljárásra vonatkozóan előírta, hogy: „az alperesnek elsőként vizsgálnia kell az alperesi érdekelt tárgyaláson tett nyilatkozatát és a bíróság jelen ítéletben kifejtett értelmezésére tekintettel vizsgálnia kell, hogy van-e a tárgyaláson előterjesztett – a Kbt. 2. § (1) bekezdésének megsértésére utaló – új kérelmi elem érdemi elbírálásának akadálya; amennyiben az új kérelmi elem elbírálását megengedhetőnek tartja, vagy a Kbt. 158. § (1) bekezdésének alkalmazásával a jogorvoslati eljárás hivatalból történő kiterjesztéséről dönt a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdésében foglalt alapelvek tárgyában, úgy teljes körűen biztosítania kell az Ákr.-ben és a Kbt.-ben foglalt ügyféli jogokat a felperesek számára és elő kell segítenie azok érdemi gyakorlását”.

[5] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a 2024. március 14-én meghozott Kfv.V.37.745/2023/14. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletét hatályában fenntartotta. Az indokolása [49] pontjában azonban rámutatott, hogy „az alperesi érdekelt 2022. augusztus 10-i jogorvoslati kérelmében szereplő Kbt. 104. § (3) bekezdésének megsértése körében az alperes a jogorvoslati kérelmet alaptalannak találta, ezen döntését a felperesek keresetükben nem támadták, így a határozat ezen része véglegessé vált. Az alperes a jogorvoslati kérelemről tehát érdemi döntést hozott, amely tény behatárolja a Kbt. 158. § (1) bekezdésének új eljárásban történő alkalmazhatóságát. A 2022. szeptember 16-i tárgyaláson előterjesztett új kérelmi elem nyilvánvalóan elkésztett, így az elsőfokú bíróság által adott, új eljárásra szóló iránymutatás körében ezen tények értékelendők.

Az alperes megismételt eljárásban hozott határozata

[6] Az alperes a megismételt eljárást 2024. május 29-én megindította; a tárgyaláson előterjesztett kérelmi elem befogadhatóságát nem vizsgálta, annak elkésztését nem állapította meg; a 2024. június 10-én kelt D.293/8/2024. számú végzésével (a továbbiakban: kiterjesztő végzés) a jogorvoslati eljárást a Kbt. 158. § (1) bekezdése alapján hivatalból kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy a felperesek az ajánlattétel és a hiánypótlás során tanúsított magatartásukkal megsértették-e a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdését. Az alperes a 2024. június 24-én meghozott D.293/16/2024. számú határozatában – a hivatalbóli kiterjesztés körében – megállapította, hogy a felperesek megsértették a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdéseit és velük szemben 1.000.000 - 1.000.000 Ft bírságot szabott ki; majd a jogorvoslati kérelem tekintetében a jogorvoslati eljárást – a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ákr. 47. § (1) bekezdés c) pontja alapján – megszüntette arra hivatkozással, hogy az idézett bírósági iránymutatások alapján annak vizsgálata okafogyottá vált.

[7] Érvelése szerint a jogerős ítélet [53] bekezdése két vagylagos eljárási útmutatást adott, amelyek közül a kiterjesztést alkalmazta, mely iránymutatást nem rontja le a kúriai ítélet [49]

bekezdése sem. A Kúria teljes egészében tartotta fenn hatályában a törvényszéki ítéletet, nem korlátozta a kiterjesztés irányában, terjedelmében; másrészt a Kúria sem korlátozhatja a kiterjesztésre vonatkozó diszkrecionális jogköre gyakorlásában, még akkor sem, ha a Kúria megítélése szerint a kérelmező által az előzményi ügy tárgyalásán előterjesztett, a Kbt. 2. § (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó kérelmi elem elkésett. Az új eljárásban vizsgálhatja hivatalból az előzményi eljárásban elkésetten előterjesztett kérelmi elemet. Ennek ellenkezője kiüresítené a hivatalbóli kiterjesztés jogintézményét és az új eljárásra kötelezés funkcióját. A felperesek vonatkozásában az előzményi határozat egésze megsemmisítésre került, ahelyett új döntést kell hoznia, és a Kbt. 158. § (1) bekezdésében rögzített „az érdemi határozat [165. §] meghozatala előtt” szövegrész csak és kizárólag az új eljárásban hozott döntésre vonatkozhat, amely már nem létezik. A kiterjesztő végzésben egyértelműen rögzítésre került, hogy külön-külön megvizsgálja a felperesek egyes cselekményeit az ajánlattétel, illetve a bírálat során abból a szempontból, hogy azok jogszerűek voltak-e a hivatkozott két alapelv tükrében. Mivel formálisan az ajánlattétel megvalósult, a felperesek ajánlata az ajánlattételi határidőre benyújtásra került, a Kbt. 104. § (3) bekezdésének a sérelmét nem állapította meg, ugyanakkor a Kbt. céljával, a tisztességes verseny preambulumban rögzített alapkövetelményével ellentétes az ajánlattevők látszólagos ajánlattétele, az a Kbt. 2. § (1) bekezdésében előírt a verseny tisztasága alapelvével és a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti jóhiszeműség és tisztesség alapelvével ellentétes.

A keresetek, a védírat és az érdekelt nyilatkozata

- [8] Az I. rendű felperes a határozatot keresettel támadta, melyben annak megsemmisítését kérte, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását. A perköltséget a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM. r.) 3. § (2) bekezdése alapján számította fel azzal, hogy a jogi képviselője ÁFA fizetésére köteles. Egyebek mellett arra is hivatkozott, hogy a határozat az Ákr. 123. § (1) bekezdés *f*) pontja alapján semmis, mert az alperes – a Fővárosi Törvényszék és a Kúria utasítása ellenére – nem vizsgálta az alperesi érdekelt alapelvi jogsértésre vonatkozó kérelmi elemi elkésettségét, hanem a bírósági utasítást megkerülve az eljárást okafogyottság indokával megszüntette, majd azt hivatalból való kiterjesztés által folytatta. A Kúria döntése és iránymutatása alapján a jogorvoslati kérelem elkésettségét kellett volna megállapítania és abból a megfelelő jogkövetkezményeket levonnia. Az alperes eredeti jogsértéséből eredően egy olyan atipikus helyzet állt elő, hogy a kérelmi elem elkésettsége a Kúria által is rögzítetten fennáll, az alperes ennek ismeretében nem folytatta le a számára kötelező vizsgálatot, hanem azt lényegében megelőzve terjesztette ki az eljárását, majd e kiterjesztés alapján nyilvánította a jogorvoslati kérelmet okafogyottá. A megismételt eljárás kizárólag az alapelvi jogsértés tárgyában folyt, kérelem alapján. Amennyiben az elkésettség megállapításra kerül, úgy a teljes eljárás megszűnik, s nem marad olyan kérelmi elem, amely érdemi döntés tárgya lehet, nincs olyan eljárás folyamatban, amely hivatalból kiterjeszthető. A Kúriai Ítélet [49] bekezdése kifejtette, hogy az ügyben érdemi döntés született, ami a Kbt. 158. § (1) bekezdésének alkalmazhatóságát kizárja. A határozat súlyosan jogsértő azáltal, hogy az alperes a megismételt jogorvoslati eljárás tárgyát hivatalból terjesztette ki a kérelmező elkésett kérelmi elemeire. A hivatalbóli kiterjesztés a Kbt. 158. § (1) bekezdését és az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát is megsértette, mert annak konjunktív feltételei nem álltak fenn. A Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdésének megsértése az eredeti jogorvoslati eljárás tárgya volt. Az alperes egy párhuzamos eljárást indított ugyanabban a kérdésben. A Kbt. 158. § (1) bekezdésének nincs olyan joghatása, hogy a hivatalból való kiterjesztés felülírja vagy okafogyottá teszi a jogorvoslati kérelmét, ez az Ákr. 35. § (3) bekezdésében foglalt kérelemhez kötöttség szabályába ütközik, melyet az

alperes megsértett azáltal, hogy a jogorvoslati kérelmet érdemi indokolás nélkül nyilvánított okafogyottá. Ugyanabban a kérdésben az alperes nem dönthet eltérő módon, az elkéssetten előterjesztett kérelmi elemnek pedig nem lehet helyt adni. Ezt alátámasztja a Kbt. Kommentárja (szerkesztette: Dezső Attila) is, mely szerint a hivatalbóli eljárásnak az elkülönített szabályozásával a jogorvoslati kérelemhez kötöttség kiküszöbölése volt, nem pedig a határidőben előterjeszteni elmulasztott jogorvoslati kérelmek utólagos érvényesítése. Egy ezzel ellentétes értelmezés kiüresítené a Kbt. 148. § (3) bekezdésében rögzített határidőt, és sértené a jogbiztonságot. A BH 2022.219. sorszámú közzétett kúriai döntés szerint pedig a megismételt eljárás nem teremt új ügyet, új körülmények hiányában a korábbi döntéstől eltérő döntés nem hozható, az alperes nem változtathatja meg alapvetően a megismételt eljárásban az értékelés keretrendszerét, nem üresítheti ki a kúriai ítélet iránymutatásában foglaltakat. Az ügyfél joggal várhatja el, hogy a megismételt eljárás során olyan helyzetbe kerülhessen, mintha a hatóság eleve szabályszerűen vagy jogszabályszerűen járt volna el.

[9] A II. rendű felperes a keresetében elsődlegesen a határozat megsemmisítését és szükség esetén az alperes új eljárásra kötelezését kérte, másodlagosan a határozat megváltoztatását akként, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a hivatalbóli kiterjesztés feltételei nem állnak fenn, vagy a jogsértés nem állapítható meg, vagy jogsértés hiányában a bíróság nem alkalmazható. Továbbá a D.293/8/2024. számú hivatalbóli kiterjesztést elrendelő végzés megsemmisítését is kérte. Perköltséget is igényelt, melyet az IM.r. 3. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján számította fel azzal, hogy a jogi képviselője AFA fizetésére köteles. A keresetében – más mellett – arra is hivatkozott, hogy a hivatalbóli kiterjesztésnek eljárásjogi akadálya volt, az eljárás megszüntetésének lett volna helye. A jogerős ítélet [44] pontja és a kúriai ítélet [48] és [49] pontjai alapján – figyelemmel a Kbt. 158. § (1) bekezdéséhez fűzött mindkét hivatalos kommentár jogértelmezésére – a hivatalbóli vizsgálat akkor alkalmazható, ha a jogorvoslati kérelemben meg nem jelölt, a kérelemben meg nem nevezett jogsértésről szerez az alperes tudomást. A kérelemben szereplő jogsértés vizsgálatának eljárásjogi akadályát a hivatalból történő vizsgálat alkalmazásával nem lehet orvosolni, az alperes nem veheti át a kérelmező szerepét, nem pótolhatja a kérelem hiányosságait. A megismételt eljárás azt szolgálta, hogy orvosolja az ítéletekben megállapított jogsérelmet, vagyis a határidőben előterjesztett kérelmi elem érdemi elbírálását végezze el, az elkéssetten előterjesztett kérelem elkészettségét állapítsa meg. A kiterjesztésről rendelkező végzésben megjelölt jogszabályhelyek megegyeznek a megsemmisített határozatban tett alperesi megállapítással. A kúria az ítélet szóbeli kihirdetésekor megerősítette, hogy álláspontjuk szerint az új kérelmi elem nyilvánvalóan elkéssett, így annak érdemi bírálata eljárásjogi akadályba ütközik, és hivatalból sem terjeszthető ki a vizsgálat.

[10] Az alperes védiratában – a határozatában foglaltak fenntartása mellett – kérte az keresetek elutasítását és a felperesek perköltségre kötelezését. Hivatkozása szerint a hivatalbóli kiterjesztésnek nem volt eljárásjogi akadálya, a jogszabály „kérelem alapján vizsgálaton túli” kitétele egyértelműen az érdemi vizsgálatra vonatkozik és nem arra az esetre, amikor a kérelem elkéssett. A törvényszék vagylagos vizsgálatot írt elő, melyek között sorrendet nem állapított meg, ezért az eljárása jogszerű és megfelel az ítéleteknek. A kúria iránymutatása nem értelmezhető úgy, hogy a kérelmező alapvető jogsértésre vonatkozó kérelme tekintetében meg kellett volna állapítani az elkészettséget és ezen okból meg kellett volna szüntetnie az eljárást. A kiterjesztés nem sértette azt az előírást sem, hogy arra az érdemi határozat meghozatala előtt kerüljön sor, mivel a korábbi határozata megsemmisítésre került, tehát nem létezik. A feltárt jogsértés érdemben kihatott az ajánlatkérő döntésére, mivel a jogsértés hiányában az ajánlatkérő nem nyilvánította volna érvénytelenné a felperesek ajánlatát, hanem szerződést kötött volna a beszerzési igényére. Az eljárás megszüntetésének feltételei nem álltak fenn, e körben nem sértette meg az Ákr. 62. §-át, a Kbt. 158. § (1) bekezdését és az Ákr. 47. § (1) bekezdését. A II. rendű felperes számára biztosította az ügyféli jogait,

a kiterjesztő végzést megismerte, abban megfelelő tájékoztatást adott a kiterjesztett vizsgálat tárgyáról. A felperesnek lehetősége volt érdemi észrevételeinek előterjesztésére, mely jogával nem élt. Az Ákr. illetve a Kbt. nem írnak elő önálló, formális válaszadási kötelezettséget az ügyfelek egyes indítványaira, a hivatkozott két indítványra az egyes eljárási cselekményeivel, illetve a támadott döntése indokolásában (határozat 29. pont utolsó előtti bekezdés) egyértelmű választ adott.

- [11] Az alperesi érdekelt is a keresetek elutasítását kérte, valamint a felperesek kötelezését a perköltsége viselésére, melynek összegét az IM r. 3. § (2) bekezdése alapján kérte megállapítani pertárgyérték alapján. Hivatkozása szerint a felperesek tévesen értelmezik a Kbt. 158. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, valamint a bírósági ítéleteket, e körben teljes mértékben osztja az alperes álláspontját. Az alperes az előzményi jogorvoslati eljárásban a jogorvoslati kérelemben megjelölt Kbt. tételes normasértésen túlmutató, alapelvi jogsértésként értékelhető felperesi magatartásokról szerzett tudomást, és bírálta el a felperesi magatartásokat anélkül, hogy a kiterjesztés jogintézményét alkalmazta volna, a törvényszék éppen emiatt semmisítette meg a határozatot, és kötelezte az alperest új eljárásra. Téves és iratellenes, hogy az alperes a kiterjesztés jogintézményével kizárólag az előzményi jogorvoslati eljárásban élhetett volna. Az ítéletek indokolása egyértelmű iránymutatást tartalmaz a megismételt eljárás tekintetében követendő eljárásra, és így a Kbt. 158. § (1) bekezdése szerint alkalmazható jogintézményre is, emellett az előzményi eljárásban hozott határozat a felperesek vonatkozásában teljes körben megsemmisítésre került, így a megismételt eljárásban az érdemi határozat meghozatalát megelőzően az alperes jogszerűen élhetett a kiterjesztés jogintézményével. A jogerős ítélet a határozatot a felperesek ügyféli jogai biztosításának hiányára figyelemmel semmisítette meg, és tette lehetővé számukra ezáltal, hogy részletesen kifejthessék az alapelvi sérelemmel kapcsolatos álláspontjukat. A II. r. felperes ezzel a lehetőséggel nem élt.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [12] A felperesek keresete – az alábbiak szerint – alapos.
- [13] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított jogvitát – a Kp. 4. § (1)-(2) bekezdései, a (3) bekezdés a) pontja és az 5. § (1) bekezdése alapján – közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (2) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.
- [14] A Kp. 97. § (4) bekezdése kimondja, hogy a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket. Ily módon a Fővárosi Törvényszék 103.K.704.051/2022/22. számú ítélete és a Kúria Kfv.V.37.745/2023/14. számú ítélete alapján megismételt eljárást folytató alperest is.
- [15] A Kbt. 145. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Ákr. 123. § (1) bekezdés *f*) pontja szerint a közigazgatási bíróság adott ügyben hozott határozatával ellentétes tartalmú döntést meg kell semmisíteni, illetve vissza kell vonni, és szükség esetén új eljárást kell lefolytatni. A Kp. 85. § (3) bekezdés *a*) pontja alapján a bíróság hivatalból veszi figyelembe a vitatott közigazgatási cselekmény semmisségi okát.
- [16] Figyelemmel a keresettel támadott határozat megismételt eljárásban hozott jellegére, a bíróságnak elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes határozata megfelelt-e a törvényszék és a Kúria ítéleteiben adott iránymutatásoknak és az alperes jogsértően terjesztette-e ki a vizsgálatát hivatalból a Kbt. 2. § (1) és a Kbt. 2. § (3) bekezdései szerinti alapelvek megsértésére.
- [17] A Kúria által hatályában fenntartott jogerős ítélet egyértelműen azt írta elő az alperesnek, hogy elsőként vizsgálja meg, hogy az alperesi érdekelt tárgyaláson előterjesztett – a Kbt. 2. §

(1) bekezdésének megsértésére irányuló – új kérelmi elem érdemi elbírálásának van-e akadálya. Ezt a Kúria annyiban egészítette ki, hogy a vizsgálatot maga elvégezve egyértelművé tette az alperes számára az elkésettség megtörténtét, ezért az alperesnek a tárgyaláson előterjesztett Kbt. 2. § (1) bekezdésére vonatkozó kérelmi elem elkésettségét kellett volna elsőként megállapítania, melyet – a közigazgatási eljárás irataiból megállapíthatóan – elmulasztott megtenni.

- [18] A jogerős ítélet előírta továbbá a felperesek ügyféli jogainak teljes körű biztosítását arra az esetre, ha ezen új kérelmi elemet az alperes érdemben elbírálnak találja vagy a Kbt. 158. § (1) bekezdésének alkalmazásával az eljárás kiterjesztéséről dönt a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdésében foglalt alapelvek megsértésének vizsgálata körében. A Fővárosi Törvényszék tehát még fenntartotta annak a jogszerű lehetőségét is, hogy az alperes az el nem késett eredeti jogorvoslati kérelemből tudomással bírhat az alapvető jogsértések megtörténtéről és e vonatkozásában élhessen a hivatalbóli kiterjesztés lehetőségével. A jelen ügy egyedi, speciális körülménye azonban az, hogy bár a Kúria hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet, az ítélete [49] pontjában rögzített előírása szerint az új eljárásra adott kötelezést annak figyelembevételével szükséges értelmezni – és ily módon alkalmazni is –, hogy az alap jogorvoslati kérelem vonatkozásában is kizárt a jogszerű kiterjesztés lehetősége, mert azon jogorvoslati kérelem érdemi elbírálása már megtörtént és keresettel nem volt érintett. Tehát sem az eredeti jogorvoslati kérelem alapján, se az alperesi tárgyaláson előterjesztett elkésett kérelmi elem vonatkozásában nincs lehetőség a hivatalbóli kiterjesztésre, utóbbi esetben kizárólag az eljárás megszüntetésére az Ákr. 46. § (1) bekezdés *a)* pontjára figyelemmel az Ákr. 47. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján. A felperesek ezért helytállóan érveltek azzal, hogy a Kúria döntése és iránymutatása alapján az alperesnek a jogorvoslati kérelmi elem elkésettségét kellett volna megállapítania és abból a megfelelő jogkövetkezményeket levonnia. A megismételt eljárás kizárólag az alapvető jogsértés tárgyában folyt, kérelem alapján. Amennyiben az elkésettség megállapításra kerül, úgy a teljes eljárás megszűnik, s nem marad olyan kérelmi elem, amely érdemi döntés tárgya lehet, nincs olyan eljárás folyamatban, amely hivatalból kiterjeszthető.
- [19] Az alperes határozati érvelésére utalva a bíróság rögzíti, hogy a közigazgatási hatóság köteles az újabb határozat hozatala során a bíróság által megadott szempontokat érvényesíteni, annak szükségességét, célszerűségét nem mérlegelheti, nem szűkítheti le, és nem értelmezheti át. A megismételt közigazgatási eljárásban a jog ugyanis az, amit a bíróság jogerős határozatának iránymutatása tartalmaz. (Legfelsőbb Bíróság Kfv.I.35.303/2011/5., Kfv.I.35.417/2011/6.).
- [20] Az alperes nem helytállóan azonosította a Kúria döntésében foglaltakat, és alaptalanul állította, hogy a Kúria nem korlátozhatja a kiterjesztésre vonatkozó diszkrecionális jogköre gyakorlásában. Az elkésett kérelmi elem alapján történő hivatalbóli kiterjesztés lehetősége – a régóta fennálló ismert joggyakorlat és a kifejezésre juttatott jogalkotói szándék alapján – eleve nem lehetséges; az el nem késett jogorvoslati kérelemből történő tudomásszerzés alapján a hivatalbóli kiterjesztés lehetőségét pedig a Kúria ítélete [49] pontja zárta ki, amely tényt sem az alperes, sem a jelen ügyben eljáró bíróság nem hagyhat figyelmen kívül.
- [21] Az alperes tehát – az új eljárását meghatározó ítéletek előírásai ellenében – egyrészt jogsértően cserélte fel a vizsgálatok időrendi sorrendjét; másrészt az eljárás hivatalbóli kiterjesztésének nem volt helye; harmadrészt az okafogyottság megállapításának nem volt jogszerű indoka. A bíróság ezért megállapította, hogy az alperes megismételt eljárásban meghozott D.293/8/2024. számú végzése és D.293/16/2024. számú határozata semmis.
- [22] Tekintettel arra, hogy a bíróságnak semmisségi ok fennállása esetén nincs lehetősége a határozat megváltoztatására, kizárólag a végzés és a határozat megsemmisítéséről rendelkezhetett, ezért az alperes D.293/8/2024. számú végzését és D.293/16/2024. számú határozatát a Kp. 92. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján megsemmisítette és az alperest a Kp.

